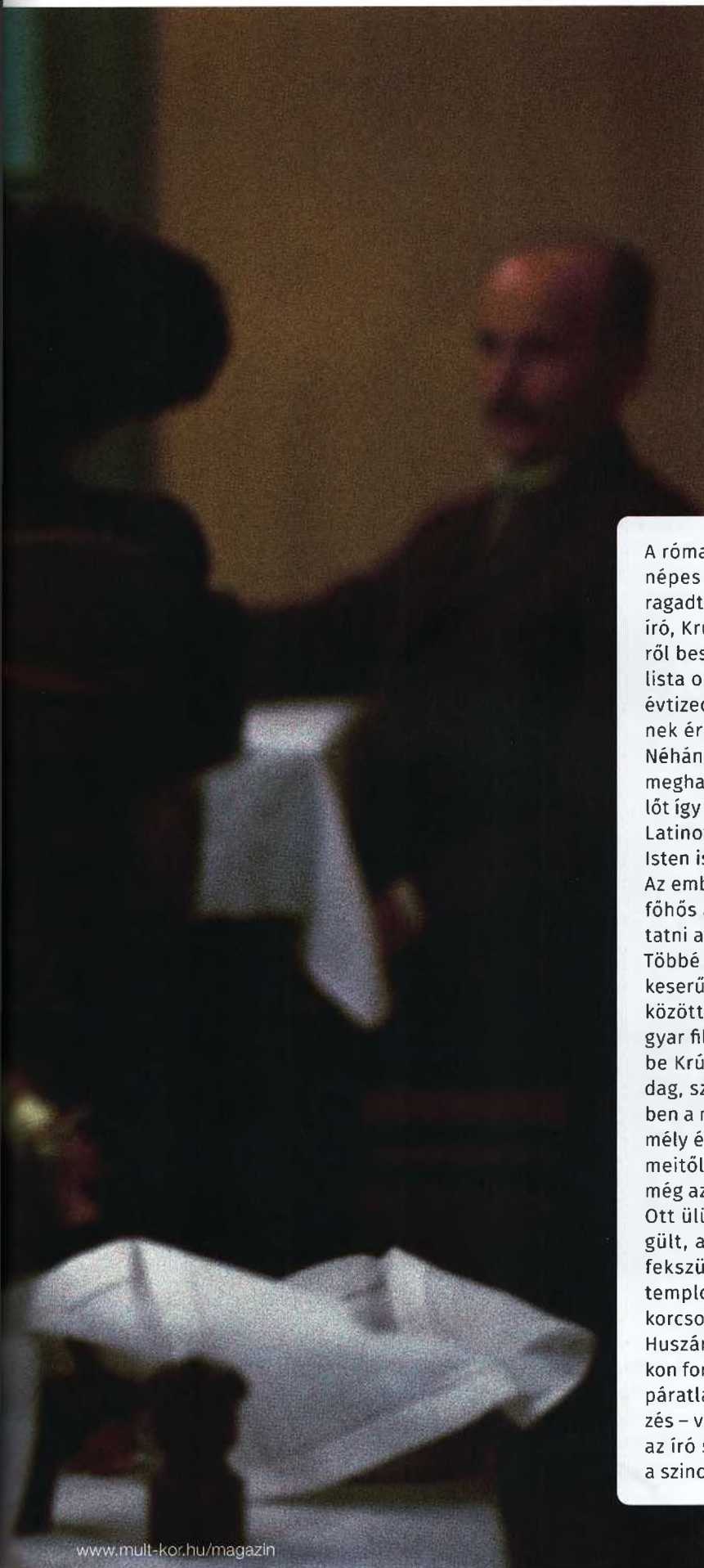

SZINDBÁD (1971)

A felfordított homokóra

A római Via Veneto elegáns kávéházában Vittorio de Sica népes családjával jelent meg. Mindannyiójukat magával ragadta Huszárik Zoltán lelkesedése, amint a híres magyar író, Krúdy Gyula Szindbád-történeteinek megfilmesítéséről beszélt, és amelynek címszerepére a világhírű neorealista olasz rendezőt és színészt akarta felkérni. A hetedik évtizedének végén járó itáliai bálvány szinte kötelességének érezte, hogy életre keltse a karaktert a filmvászonon. Néhány nappal később kiderült: szokásos gázsija messze meghaladná a produkció egész költségvetését. A főszereplőt így végül a magyar férfiideál, a nehéz természetű zseni, Latinovits Zoltán játszotta el, akiről bebizonyosodott: az Isten is Szindbádnak teremtette.

Az emberi létezés titokzatos tájain bolyongó, örökkamasz főhős a halál torkából visszatekint életére. Elindul felkutatni a régmúltat, felkeresi egykori szeretőit.

Többé nincs választóvonal a múlt és a jelen, az álom és a keserű valóság, a hiány és a teljesség, de a lét és a nemlét között sem. Az idő összezavarodik, mint a homok. A magyar filmtörténet egyik legragyogóbb ékköve úgy mutatja be Krúdy – sokáig megfilmesíthetetlennek gondolt – gazdag, színes, mesés és elmondhatatlan világát, hogy közben a nézőt is magába szippantja. Senki sem menekülhet a mély érzelmi benyomásoktól, az élet szenvedéseitől és örömeitől, az ételek élvezetétől, a szerelem fájdalomától, de még az elmúlás szelétől sem.

Ott ülünk Szindbád mellett, amikor a festményé lényegült, aranyló leves zsírkarikái közé mártja kanálát, ott fekszünk Majmunka (Dayka Margit) ölében, ott állunk a templomkertben a ráncos kezű vénasszonyok között, és korcsolyázunk a messzeségbe a téltündérrel.

Huszárik örökérvényű témákkal foglalkozó, felvidéki tájkon forgatott alkotásában költőként nyúlt Krúdy műveihez: páratlan kifejezésmóddal jelenítette meg az emberi létezés – vagyis a szép hazugságok láncolatának – titkait. Nem az író szabatos mondatait, hanem a novellák hangulatát, a szindbádi életérzést írta vászonra.